

DIMECRES DE CENDRA

Homilia del P. Josep M. Soler, abat de Montserrat

25 de febrer de 2009

Ps 50, 19

Un esperit que es penedeix, vós, Déu meu, no el menyspreu. Aquest verset, germans i germanes, és com una recapitulació de tot el salm 50; el salm penitencial per excel·lència, del qual n'hem cantat uns versets després de la primera lectura i que reprendrem durant la imposició de la cendra. Quan ens posem davant Déu i deixem que la llum de la Paraula divina il·lumini les interioritats més profundes del nostre cor i els sentiments més amagats que en brollen, quan deixem que la Paraula de Déu judiqui les nostres accions o omissions, no podem fer altra cosa que reconèixer la precarietat de la nostra vida i invocar la misericòrdia divina. Quan som conscients que l'amor sense límits de Déu arriba fins a donar-nos el Fill perquè no ens perdem i tinguem vida eterna (cf. Jo 3, 16), només podem demanar que aquest amor s'inclini fins a la nostra infidelitat que posar-hi el bàlsam del seu perdó. I l'Esclusiva ens ensenya que Déu ho concedeix sempre davant un cor penedit, ho veiem encara en les paraules de sant Pau als cristians de Corint que hem llegit (cf. 2C 5, 20-6, 2).

Un esperit que es penedeix, vós, Déu meu, no el menyspreu. Aquest verset ens mostra amb quina actitud espiritual hem de viure la quaresma que iniciem avui. La nostra ofrena a Déu en començar-la ara, i també cada dia de la quarantena, ha de ser un *cor penedit*. És a dir, un cor conscient dels nostres mancaments per acció o per omissió, a nivell personal, comunitari, eclesial i social; un cor conscient de l'amor que Déu ens té i de la migradesa del nostre amor envers ell; un cor conscient de la nostra manca de correspondència als seus dons. El *cor penedit* brollarà del contrast entre el que Déu fa i el que nosaltres fem. D'altra banda, doldre'ns de les mancances que hi ha en la nostra vida com a cristians, com a monjos, com a escolans de Montserrat, comporta fer el propòsit d'esmenar-nos-en. Efectivament, només podem tenir un penediment sincer si va acompanyat del desig de corregir-nos dels nostres mancaments, del nostre pecat. Aquesta esmena, però, únicament podem dur-la a terme si recorrem a la pregària demanant que Déu ens en doni la gràcia i que allò que no pot obtenir la nostra natura feble ens ho concedeixi ell en la seva generositat (cf. Regla de sant Benet, Pròleg, 41). I al costat de la pregària insistent, hi hem posar, també, tots els mitjans necessaris per treballar-nos espiritualment. D'aquesta manera, podem fer-nos més dòcils a la Paraula divina i correspondre millor al que Déu en el seu amor espera de nosaltres.

Aquesta pregària i aquest treball espiritual cal fer-los, com diu el salm, des de la confiança. Perquè Déu no menysprea el *cor penedit*. I no sols no el menysprea sinó que se li atansa per oferir-li el perdó, per guarir-lo d'allò que el porta al pecat, per renovar-lo fent *renéixer un esperit ferm* en el creient que reconeix les seves *faltes* (v. 5) i tornant-li *el goig de la salvació* (v. 14).

Un esperit que es penedeix, vós, Déu meu, no el menyspreu. La quaresma ens demana de fer fonamentalment un recorregut espiritual, un treball interior per arribar a tenir *un esperit que es penedeix*, per viure la compunció al fons del cor, i anar-se esmenant així de tot allò que no s'adiu amb l'amor entranyable que Déu ens té. Per ajudar-nos a la conversió i a la renovació de la nostra vida en aquest temps de quaresma, la pedagogia de l'Església ens proposa unes pràctiques concretes. Les tres majors les hem trobades a l'evangeli que acaba de ser proclamat pel diaca; Jesús hi parlava de la pregària, del dejuni i de l'almoïna.

La pregària viscuda en el fons del cor, en el diàleg sincer i lleial amb Déu; viscuda en la humilitat d'un cor que estima i que és conscient de la seva feblesa, del seu pecat i,

per tant, que *es penedeix*. Com a manifestació externa del penediment i de la voluntat de canvi, hi ha el dejuni. Precisament, en el seu missatge per a la quaresma d'aquest any, el papa Benet XVI proposa que ens fixem en el dejuni, aquesta pràctica que ja era ben present en les primeres comunitats cristianes. El dejuni ens permet una participació corporal al penediment i al treball espiritual, bo i afavorint també una vivència més interioritzada de la pregària a causa de la unitat profunda entre el cos i l'esperit.

La nostra societat contemporània ha descobert que el dejuni fa bé al cos. Però és, també, una teràpia espiritual. És una teràpia que ajuda a vèncer l'egoisme i contribueix a guarir-nos de tot allò que ens impedeix de conformar-nos a la voluntat divina; una teràpia que permet de dominar els apetits i obrir el cor a l'amor a Déu i al proïsme. En aquest sentit, el dejuni unit a la pregària ens ajuda a acollir amb docilitat la Paraula divina que sacia la fam més profunda del nostre jo. I, d'altra banda, el dejuni i la pregària ens solidaritzen amb els qui passen necessitat i ens obren a ajudar-los (cf. Benet XVI, *Missatge per a la quaresma 2009*). I amb això retrobem el tercer element del qual ens parlava l'evangeli: l'almoïna. Que no sols és solidaritat afectiva amb els altres, particularment amb els necessitats, sinó que comporta una ajuda efectiva segons els possibilitats de cadascú. En la quaresma d'enguany, marcada pel context de crisi econòmica i les conseqüències tan greus que té per a moltes famílies, hem de sentir la urgència de la solidaritat i de l'ajuda. Inseparablement unida al nostre procés de penediment i de conversió espiritual.

Un esperit que es penedeix, vós, Déu meu, no el menyspreu. La Paraula de Déu ens ha fet una crida a penedir-nos perquè Déu estima cada persona, malgrat el seu pecat i la seva dificultat a ser fidel. Ara, com a resposta agraïda i compromesa davant de l'amor diví manifestat d'una manera eminent en Jesucrist, ens atansarem, tot inclinant el cap, a rebre humilment la cendra. No és un ritus màgic, ni hauria de ser tampoc un ritus buit de contingut personal. És expressió del nostre *esperit que es penedeix* i de la confiança que tenim en la gràcia de Déu que perdona, renova i santifica.